

Enkele nieuwe benamingen

door J. G. de Boer,

Hoogleraar aan de Rijks-Universiteit te Groningen.

In 1728 verscheen van de hand van Pierre Fauchard: „Le Chirurgien Dentiste ou Traité des Dents”. Dit werk van ruim 800 pagina's omvatte het gehele tandheelkundige kennen en kunnen van die tijd. Sedertdien is de tandheelkunde zoveel omvangrijker geworden, dat specialisatie een noodzakelijk gevolg werd. Dit specialisatieproces heeft zich grotendeels in de laatste halve eeuw voltrokken. Nog omstreeks de eeuwwisseling werd in Amerika „Dentistry” geacht te bestaan uit „Operative Dentistry” en „Mechanical Dentistry”. Nog in zijn in 1909 verschenen „Textbook of Operative Dentistry” behandelt C. N. Johnson ook de extractie, de „pyorrhea alveolaris” en de Orthodontie. Tengevolge van de ontwikkeling der tandheelkundige techniek, met name de uitvinding van het gietproces, geschiedde de partiële vervanging steeds meer door middel van brugwerk. „Mechanical Dentistry” kreeg een sterk „operative” aspect, maar bovendien: „Mechanical Dentistry” ontwikkelde zich tot een wetenschap en ontgroeide aldus haar naam. Zo ontstond, via de „Prosthetic Dentistry”, de „Prosthodontia”, de moderne tandvervangkunst.

Dat de orthodontie zich als eerste specialisme afsplitste van de „Operative Dentistry”, vindt, behalve in de grote vlucht van haar wetenschap, waarschijnlijk mede een verklaring in de bijzondere geaardheid van deze tak der tandheelkunde.

De extractie, vóór 50 jaar nog de enige bloedige ingreep op het terrein van de tandarts, verdween uit het kader der „Operative Dentistry” tengevolge van de ontwikkeling der „Oral Surgery” tot een tandheelkundig terrein.

In de laatste tijd heeft ook de kennis en behandeling der „pyorrhea alveolaris” zich tot een specialisme ontwikkeld, de periodontie. Het heeft er alle schijn van, dat de wortelkanaalbehandeling zal volgen: in het kortelings verschenen „American Textbook of Operative Dentistry” van Gabel wordt de endodontie niet meer behandeld.

De ontwikkeling van een gebied tot een specialistische wetenschap brengt met zich mee de behoefte aan een wetenschappelijke benaming.

Het restaureren der gebitselementen door middel van vullingen vormt nog steeds het essentiële werk van de tandarts-algemeen practicus, en wordt uit dien hoofde niet als een specialisme beschouwd. Vermoedelijk ligt hier de verklaring van het feit, dat blijkbaar nog nooit de behoefte is gevoeld deze tak der tandheelkunde met een wetenschappelijke naam aan te duiden, ofschoon ook zij zich reeds lang tot een wetenschappelijk niveau heeft verheven.

Maar ook de conserverende tandheelkunde vraagt om een andere, een wetenschappelijke en universele naam. De termen „conserverende

tandheelkunde" en „Operative Dentistry" drukken niet hetzelfde uit; de inlay-laboratoriumtechniek b.v. resorteert zonder meer onder de conserverende tandheelkunde; een „operative procedure" is het zeker niet.

Op mijn verzoek heeft Prof. Dr. P. J. Enk, hoogleraar in de Latijnse taal en letterkunde aan de Rijks-Universiteit te Groningen, het begrip conserverende tandheelkunde tot uiting gebracht in een wetenschappelijke benaming: sosiodontie, afgeleid van de Griekse woorden σώζω, sozo = bewaren, redden, behouden, en ὀδούς, odous = tand.

De sosiodontie zou ik willen definiëren als de wetenschap, die zich ten doel stelt het behoud van het gebit in gezonde toestand.

Voor het vullen der gebitselementen stelde Prof. Enk samen de naam: plerodontie, uit de Griekse woorden πληρώω pleroo = vullen, aanvullen, en ὀδούς, odous = tand.

De term caviteitpreparatie is niet geheel juist: wij prepareren n.l. niet altijd „caviteiten". Prof. Enk ontwierp de naam tomodontie, afgeleid van τέμνω, temno = snijden, en ὀδούς, odous = tand.

Bovengenoemde termen zullen aan de Rijks-Universiteit te Groningen worden gebezigd. Nавolging zal, ter bereiking van de zo belangrijke eenheid, ten zeerste worden op prijs gesteld.

SAMENVATTING:

Voorgesteld wordt de volgende nomenclatuur:
voor de Conserverende Tandheelkunde: Sosiodontie;
voor het vullen der tanden: Plerodontie;
voor de caviteitpreparatie: Tomodontie.

SUMMARY:

The following nomenclature is proposed:
for Operative Dentistry: Sosiodontia;
for filling teeth: Plerodontia;
for cavity preparation: Tomodontia.

RÉSUMÉ:

On propose la nomenclature suivante:
pour la Dentisterie Opératoire: Sosiodontie;
pour l'obturation des dents: Plerodontie;
pour la préparation de cavités: Tomodontie.

ZUSAMMENFASSUNG:

Folgende Nomenklatur wird vorgeschlagen:
für die Konservierende Zahnheilkunde: Sosiodontie;
für das Füllen der Zähne: Plerodontie;
für die Kavitätenpräparation: Tomodontie.